

РЕШЕНИЕ

№ 25365

гр. София, 25.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 21 състав, в
публично заседание на 17.07.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елена Попова

при участието на секретаря Елица Делчева и при участието на прокурора
Лилия Кариева, като разгледа дело номер **1766** по описа за **2025** година
докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс
(АПК), във вр. чл.1, ал.1 от закона за отговорността на държавата и общините за вреди
/ЗОДОВ/.

Образувано е по искова молба от Адвокатско дружество „Ташева и съдружници“, уточнена с
молба от 13.05.2025 г. /л.134/, с адрес в [населено място], [улица], срещу Министерство на
иновациите и растежа за претърпени вреди /пропуснати ползи/ от отменено с решение
№4566/05.07.2022г. по адм. дело №10939/2020г. по описа на АССГ, 73-ти състав, потвърдено с
решение №2372/08.03.2023г. на ВАС по адм. дело №7802/2022г. по описа на ВАС, като
незаконосъобразно, решение от 11.09.2020г. на ръководителя на Управляващия орган /УО/ на
Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ /ОПИК/ 2014-2020, с което е отказано
предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на ищеца по проектно предложение №
BG16RFOP002-2.073-16202 по процедура за подбор на проекти №BG16RFOP002-2.73 „Подкрепа
на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията
КОВИД 19 по ОПИС 2014-2020, имуществени вреди в размер на 10 000 лв. /десет хиляди лева/,
ведно със законната лихва в размер на 2 632.07лв, считано от 07.03.2023г. до датата на
предявяване на иска.

Ищецът твърди, че за него са настъпили имуществени вреди под формата на пропуснати ползи от
отмененото решение от 11.09.2020 г. на Ръководителя на УО на ОПИК 2014-2020, с което му е
отказано предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по предложение № BG16RFOP002-
2.073-16202. Счита, че незаконосъобразното решение е възпрепятствало изплащането на
средствата по подлежащия на сключване административен договор за предоставяне на

безвъзмездна финансова помощ, тъй като подаденото от дружество проектно предложение съответства изцяло на „Критериите и методологията за оценка на проектите предложения“. С горните доводи, ищецът счита, че са налице фактическите основания за ангажиране на отговорността на ответника по чл.1 от ЗОДОВ, а именно – отменен като незаконосъобразен административен акт, имуществени вреди под формата на пропуснати ползи и причинно-следствена връзка между тях.

В съдебно заседание ищецът, моли да бъде уважена исковата молба, като на 24.07.2025г. представя писмени бележки. Счита, че ищецът отговаря на всички критерии за предоставяне на безвъзмездната финансова помощ, който факт е установен с извършването на комплексната оценка от ответника. Твърди, че още при откриване на програмата, Управляващият орган е действал в противоречие с европейското законодателство, като е въвел дискриминационен, незаконосъобразен критерий. Позовава се на посочените в писмените бележки решения, като счита, че ответникът отказва предоставянето на БФП, не защото ищецът не е имал право, а защото няма механизъм, по който да я му я предостави.

Ответникът – Министерство на иновациите и растежа моли исковата молба да бъде отхвърлена, като претендира разноски по делото.

Софийска градска прокуратура счита, че исковата молба следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

Административен съд София - град, I отделение, 21-ви състав, като взе предвид изложените от страните доводи и становища и извърши съвкупна преценка на доказателствата, намира за установено следното от фактическа страна:

Между страните не е спорно, че на 15.05.2020 г. ищцовото адвокатско дружество „Ташева и съдружници“ е подало проектно предложение № BG16RFOP002-2.073-16202 за отпускане на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 по процедура за подбор на проекти №BG16RFOP002-2.73 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията КОВИД 19. Видно от подадения формуляр за кандидатстване /л.11/, дружеството е определило разходи за осигуряване на ликвидност в размер на 10 000 лева.

С решение от 11.09.2020г. на ръководителя на Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 /л.22/ е отказано предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на адвокатско дружество „Ташева и съдружници“ по проектно предложение № BG16RFOP002-2.073-16202 по процедура за подбор на проекти №BG16RFOP002-2.73 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията КОВИД 19“ по ОПИС 2014-2020. Административният орган е мотивирал отказа си с довод, че кандидатът не отговаря на изискването по т.11.1, подт.1 от Условието за кандидатстване по процедурата /л.47/ и Критерий № 13 от „Критериите и методологията за оценка на проектите предложения (Приложение 4 към Условието за кандидатстване). Посочено е, че съгласно т.11.1, подт.1 от Условието за кандидатстване, допустими по процедурата за подбор на проекти са само кандидати, които са юридически лица или еднолични търговци, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите, в която хипотеза не попадат адвокатските дружества, регистрирани по Закона на адвокатурата. Обосновал е отказа си хипотезите за отказ, посочени в „Критериите и методологията за оценка на проектите предложения (Приложение 4 към Условието за кандидатстване), според които при несъответствие с изискванията по т.13-23 и т.27, проектното предложение се отхвърля. Решението е обжалвано по съдебен ред.

С решение № 4566 от 05.07.2022 г., постановено по адм. дело № 10939/2020 г. по описа на АССГ, Трето отделение, 73 състав /л.24/, потвърдено с решение № 2372 от 07.03.2023 г., постановено по

адм. дело № 7802/2022 г. по описа на Върховен административен съд на РБ, Седмо отделение /л.35/, решение от 11.09.2020г. на ръководителя на Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 е отменено и преписката е върната за ново произнасяне по проектно предложение № BG16RFOP002-2.073-16202, подадено от адвокатско дружество „Ташева и съдружници“ по процедура за подбор на проекти № BG16RFOP002-2.73 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията КОВИД 19 по ОПИС 2014-2020.

С писмо, рег. № 26-Б-905/05.06.2023 г. /л.104/, главният директор на ГД ЕФК и ръководител на УО на ОПИК е уведомил адвокатско дружество „Ташева и съдружници“, че отмененото решение от 11.09.2020г. на ръководителя на Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 е постановено във връзка с провеждането на процедура № BG16RFOP002-2.73 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията КОВИД 19“. Разяснено е, че целта на конкретната схема е била свързана с предоставяне на навременна и адекватна подкрепа чрез държавна помощ за осигуряване на ликвидност/оборотен капитал на българския бизнес за справяне с последиците от разпространяването на пандемията от КОВИД 19. Посочено е, че според т.16 „Приложим режим на минимални/държавни помощи“ от Условията за кандидатстване по процедурата за помощта, предоставяната на предприятията помощ е под формата на преки, безвъзмездни средства, съгласно раздел 3.1 от „Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от КОВИД-19“, приета от Европейската комисия на 19 март 2020 г. Във връзка с посоченото е обърнато внимание, че в свое съобщение ОВ С 473/24.11.2021г., Европейската комисия е посочила, че срокът за действие на схемите, обявен съобразно правилата на раздел 3.1 от „Временната рамка относно мерките за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на епидемичен взрив от КОВИД – 19“ е със срок на действие до 30.06.2022 г., поради което възобновяването на производството след тази дата се явява невъзможно. Обърнато е внимание, че при евентуално последващо процедиране от страна на Управителния орган на ОПИК на основание влезлия в сила съдебен акт, с който на административния орган са дадени указания за преразглеждане и възобновяване на производството по предоставяне на държавна помощ, ще доведе до произнасяне от УИ на ОПИК в контекста на липса на преценка за съвместимостта с общия пазар, което е основание за спиране на производството. В обобщение, в писмото е посочено, че схемата за безвъзмездна помощ BG16RFOP002-2.73 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията КОВИД-19“, по която е подадено проектно предложение № BG16RFOP002-2.073-16202 за подкрепа е спряла действието си на 30.06.2022 г., с изтичане на срока на действие на „Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката и условията на сегашния епидемичен взрив от КОВИД -19“, по която е била обявена, поради което дадените от съда указания за ново произнасяне по проектното предложение са неизпълними.

По делото са представени следните писмени доказателства: Условия за кандидатстване и изпълнение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 /л.42/; Критерии и методология за оценка на проектни предложения по ОПИК 2014-2020 /л.69/.

Въз основа на така установеното от фактическа страна настоящият съдебен състав направи следните правни изводи:

Предявеният иск е процесуално допустими – претендира се обезщетяване на имуществени, представляващи пропуснати ползи, за които се твърди, че са настъпили в резултат на отменен

административен акт. Съобразно разпоредбата на чл. 205 от АПК, искът е предявен срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт се твърди, че са причинени вредите – Министерство на иновациите и растежа.

Разгледан по същество, искът по ЗОДОВ е неоснователен.

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне отговорност за дейност на ответника, предвидена в чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, следва да са налице трите елемента от правопораждащия фактически състав: 1. незаконосъобразен акт, действие или бездействие; 2. имуществени вреди и 3. пряка причинна връзка между вредите и незаконосъобразния акт, действие или бездействие. Отговорността е безвиновна - съгласно чл.4 от ЗОДОВ държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице.

С аргумент от чл.154, ал.1 от ГПК, вр. чл.144 от АПК в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения от него иск, а на съда - да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав на предявения иск обуславя неговата неоснователност.

Правото на обезщетение възниква за вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането – чл.4 от ЗОДОВ. Преки са вредите, които се намират в причинна връзка с противоправното поведение, а непосредствени – следващите по време и място неправомерния резултат.

В конкретния случай, ищецът претендира имуществени вреди от отмененото като незаконосъобразно решение от 11.09.2020г. на ръководителя на Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020, с което е отказано предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на ищеца по проектно предложение № BG16RFOP002-2.073-16202 по процедура за подбор на проекти №BG16RFOP002-2.73 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията КОВИД 19 по ОПИС 2014-2020, в размер на 10 000 лв., ведно със законната лихва в размер на 2 632.07лв, считано от 07.03.2023г. до датата на предявяване на иска.

Видно от приложеното по делото решение № 4566 от 05.07.2022 г., постановено по адм. дело № 10939/2020 г. по описа на АССГ, Трето отделение, 73 състав, потвърдено с решение № 2372 от 07.03.2023 г., постановено по адм. дело № 7802/2022 г. по описа на Върховен административен съд на РБ, Седмо отделение, решение от 11.09.2020г. на ръководителя на Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 е отменено и преписката е върната за ново произнасяне по проектно предложение № BG16RFOP002-2.073-16202, подадено от адвокатско дружество „Ташева и съдружници“ по процедура за подбор на проекти № BG16RFOP002-2.73 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията КОВИД 19 по ОПИС 2014-2020. От горното следва, че преписката е върната на административния орган след 07.03.2023 г. – датата, на която решението на АССГ е влязло в сила.

Изпратеното до ищеца писмо, рег. № 26-Б-905/05.06.2023 г., според което в съобщение ОВ С 473/24.11.2021г., Европейската комисия е посочила, че срокът за действие на схемите, обявен съобразно правилата на раздел 3.1 от „Временната рамка относно мерките за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на епидемичен взрив от КОВИД – 19“ е със срок на

действие до 30.06.2022 г., поради което дадените от съда указания за ново произнасяне по проектното предложение не са били изпълнени, няма характер на индивидуален административен акт по смисъла на чл.21 от АПК.

Обстоятелството, че в случая административният орган не е спазил указанията на АССГ да се произнесе отново по подаденото проектно предложение № BG16RFOP002-2.073-16202 за подкрепа, отваря пътя за защита на заявителя по предвидените в АПК средства, но не го легитимира активно материалноправно да получи обезщетение, заместващо претендираното в административното производство право или благо, и то преди това право да е установено или възникнало. Претендираните от лицето права се признават или отричат, със съответните правни последици, с влизане в сила на административният акт, с който административният орган решава въпроса по същество. Поради това, искът за вреди може да се предяви и съответните вреди стават ликвидни и изискуеми, едва след окончателното приключване на административното производство, ако реално има настъпили вреди в резултат на решаването на административната преписка по същество.

Видно от установената фактическа обстановка по делото, към датата на предявяването на исковата молба, а именно 19.02.2025г. не е налице завършен фактически състав за търсене на имуществена отговорност за вреди по ЗОДОВ, поради неприключило в процесния случай административно производство, поради което и на това основание исковата претенция за осъждане на ответника Министерство на иновациите и растежа е неоснователна и недоказана.

Дори и да се приеме, че първата предпоставка на фактическия състав за търсене на отговорност по ЗОДОВ е налице, а именно – административен акт, чиято незаконосъобразност да е установена по съдебен ред чрез отмяната му, то в тежест на ищеца е да установи наличието и на вредата и на пряката ѝ и непосредствена причинна връзка с отменения, като незаконосъобразен административен акт.

В случая претендираните вреди не са доказани, нито причинната им връзка с отмененото решение от 11.09.2020г. на ръководителя на Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020. Това е така, тъй като административната преписка е върната за ново произнасяне след изтичане на срока на схемата за безвъзмездна помощ BG16RFOP002-2.73 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията КОВИД-19“, по която е подадено проектно предложение № BG16RFOP002-2.073-16202 за подкрепа от ищеца.

Горните обстоятелства формират извод за отсъствие на пряка причинно-следствена връзка между отменения административен акт и твърдяната от ищеца имуществена вреда в производството по иска по чл. 1 ЗОДОВ.

За да възникне отговорност по реда на чл.1, ал.1 ЗОДОВ, отмененият административен акт би следвало да е породил такова административно властническо правоотношение между издателя на акта и адресатите му, вкл. ищеца, че да съществуват правоотношения, обосноваващи пряка, лична и непосредствена връзка – такава, че ако се игнорира отмененият административен акт, да възникне административно властническо отношение, по силата на което ищецът да се причисли към одобрените кандидати. Такива реално настъпили правни последици не се доказва да са възникнали от обявяването на административния акт за незаконосъобразен. Липсата на окончателно прието становище по подадено о проектно предложение № BG16RFOP002-2.073-16202 за подкрепа от ищеца с хипотези и предположения, на каквито не може да почива отговорността за вреди. Съдът споделя възраженията в писмения отговор на ответника, че самото подаване на проектно предложение не означава автоматично, че

бенефициентът ще получи безвъзмездна финансова помощ /БФП/, без да са налице АДФП, одобрение на подаден отчет и приложенияте към него разходооправдателни документи. Крайното изплащане на БФП е резултат от сложен фактически състав, част от който безспорно е подаване на проектно предложение, но то не е единствената предпоставка, а само една от всичките, като голяма част от другите предпоставки са последващи и подлежат на индивидуална преценка всяка поотделно. Правилно ответникът е посочил, че съгласно изискванията на чл.60 от ЗУСЕФСУ изплащането на БФП се извършва след верификация на разходите и в този смисъл е налице отделно административно производство по одобрение на извършените дейности и разходи, което подлежи на отделен съдебен контрол. В този смисъл е налице хипотетична вреда, а не реална, поради което не може да се приеме, че ищецът търпи вреди от пропуснати ползи. Имуществените вреди като пропуснати ползи са неосъществено увеличение на имуществото, за което следва да съществува сигурност, че това увеличение ще настъпи, което в процесния случай не е доказано. Пропуснатата полза представлява реална, а не хипотетична вреда и това предположение винаги трябва да се изгражда на доказана възможност за сигурно увеличаване на имуществото и не може да почива на логическо допускане за закономерно настъпване на увеличаването. Ето защо исковата претенция е неоснователна и недоказана.

Неоснователността на главния иск обуславя неоснователност и на съединения с него акцесорен иск за заплащане на лихви.

При този изход на делото и предвид разпоредбата на чл.10, ал.4 ЗОДОВ основателно се явява искането на ответника за присъждане на разноски за едно юрисконсултско възнаграждение. Предвид това и като съобрази фактическата и правна сложност на делото, както и размерът на материалния интерес, който е значителен, на основание чл.37 ЗПП, вр. чл.24 от Наредбата за заплащане на правната помощ съдът намира, че следва да определи юрисконсултско възнаграждение в размер на 100.00 лева.

Така мотивиран и на основание чл.203 АПК, вр.с чл.1,ал.1 от ЗОДОВ, Административен съд София-град, 21-ви състав,

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ иска на Адвокатско дружество „Ташева и съдружници“, уточнен с молба от 13.05.2025 г., срещу Министерство на иновациите и растежа за претърпени вреди /пропуснати ползи/ в размер на 10 000 лв. /десет хиляди лева/, ведно със законната лихва в размер на 2 632.07лв, считано от 07.03.2023г. до датата на предявяване на иска, възникнали от отменено като незаконосъобразно, решение от 11.09.2020г. на ръководителя на Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ /ОПИК/ 2014-2020, с което е отказано предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на ищеца по проектно предложение № BG16RFOP002-2.073-16202 по процедура за подбор на проекти №BG16RFOP002-2.73 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията КОВИД 19 по ОПИС 2014-2020, имуществени вреди.

ОСЪЖДА Адвокатско дружество „Ташева и съдружници“, с адрес в [населено място], [улица], да заплати на Министерство на иновациите и растежа разноски по делото в размер на 100.00 /сто лева/, представляващи разноски за едно юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба или протест пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: